

حقوق بین الملل محیط زیست با پیشگیری از وقوع جنگ توسعه پایدار را تضمین می کند

مصطفی نوری^۱

دکتر سید عباس پورهاشمی^۲

۱- دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

۲- استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

چکیده

توسعه فکری، فرهنگی و اقتصادی و افزایش نیازها و ضرورت تأمین آنها با همکاری دیگر کشورها، موجب شکل گیری اقتصاد بین الملل و افزایش روابط بین المللی گردید و مفهوم حاکمیت که برای نخستین بار در قرن ۱۶ توسط ژان بدن فرانسوی بصورت حاکمیت مطلق مطرح گردید را به حاکمیت مسئولانه و منطقی تغییر داد. در ادامه فرآیند توسعه همه جانبه جامعه بشری در دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ حقوق بین الملل محیط زیست حیات یافت و به دلیل قلمرو فرامرزی، گستره قلمرو مسئولیت در حقوق بین الملل عمومی را توسعه داد و مهمترین اثر حقوقی مسئولیت بین المللی دولت ها، یعنی جبران خسارت را با شکل جدید تحت عنوان مسئولیت ناشی از اعمال منع نشده در حقوق بین الملل معرفی کرد که فلسفه آن ایجاد مبنایی برای جبران خسارت ناشی از فعالیت هایی که در عین داشتن عوارض زیانبار، از نظر اجتماعی کاملاً سودمند و ضروری هستند، می باشد. اما آنچه که تا کنون مورد توجه بوده بر محور توسعه صنعت و اقتصاد تمرکز داشته است و حقوق بین الملل محیط زیست نیز راهکارهای بازدارنده لازم برای پیشگیری از تهدیدهای نظامی و وقوع جنگ را که بیشترین آسیب ها و خسارت را به جامعه بشری و نسل های آینده وارد می کنند، تدابیر تکرده است. این نوشتار به ضرورت این موضوع مهم می پردازد و در پی راهکار می جوید.

کلمات کلیدی: حقوق بین الملل، جبران خسارت، مسئولیت دولت ها، توسعه پایدار، جنگ.

۱- دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست واحد علوم تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی تهران.

۲- استادیار و عضو هیات علمی واحد علوم تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی تهران.